

NEDEN OLMASIN

Eğitimde Etki Platformu

✉ iletisim@egitimdeetki.com

🌐 www.egitimdeetki.org

15.06 2026

ETKİ LAB SONUÇ RAPORU

Etki Hikayesi:İlkokulda Düşünme Becerilerini Destekleyen Ders Tasarımları

Etki Yazarı: Dönüş Ulusoy

Kurum:Özel Nesibe Aydın İlkokulu, Ankara

Görevi:Sınıf Öğretmeni

Uygulama Türü:Uygulama örneği / sınıf ve okul deneyimi

Ders/Sınıf:Hayat Bilgisi - Matematik - Fen Bilimleri/ 3. Sınıf

Odak Alan:Öğrenme Tasarımı

ANA ETKİ CÜMLESİ

1. Etki Lab Değerlendirme Notu

Bu çalışma, bir performans değerlendirmesi ya da sıralama amacıyla değil; uygulamanın ilkökul düzeyinde düşünme becerilerini görünür kılma, öğrenciyi öğrenme sürecinin öznesi haline getirme ve disiplinlerüstü ders tasarımlarını sınıf içinde somutlaştırma açısından ortaya koyduğu etki potansiyelini analiz etmek amacıyla ele alınmıştır.

Etki Lab yaklaşımı, bu uygulamayı yalnızca farklı derslerde yapılmış iyi örnekler bütünü olarak değil; öğrencinin soru sorma, gerekçelendirme, strateji geliştirme, akranına nitelikli geri bildirim verme ve kendi öğrenme sürecini değerlendirme becerilerini yapılandıran güçlü bir pedagojik ekosistem olarak değerlendirir.

2. Uygulamanın Kısa Özeti

3. sınıf düzeyinde Türkçe, matematik ve fen bilimleri derslerini disiplinlerüstü bir düşünme becerisi çerçevesinde bir araya getirmektedir. Uygulamanın merkezinde öğrencilerin yalnızca doğru yanıt vermesi değil; soru sorması, ölçüt oluşturmaları, strateji geliştirmesi, akranına gerekçeli geri bildirim vermesi ve öğrenme sürecinin sorumluluğunu üstlenmesi yer almaktadır.

Süreç; P4C, akran değerlendirmeli yazılı-görsel yorumlama, matematikte strateji geliştirme, örüntü ve çarpımsal ilişki kurma, fen bilimlerinde madde özelliklerini işlevle ilişkilendirme ve bilimsel süreç becerilerini görünür kılma gibi çok katmanlı uygulamalarla desteklenmiştir.

Uygulama boyunca yapılandırılmış çalışma kâğıtları, öğrenci ürünleri, öğretmen gözlem notları, süreç fotoğrafları, akran geri bildirimleri ve öz değerlendirme formları kullanılmış; böylece düşünme becerileri yalnızca sınıf içinde yaşanan bir süreç olarak kalmamış, somut kanıtlarla izlenebilir hale getirilmiştir.

NEDEN OLMASIN

Eğitimde Etki Platformu

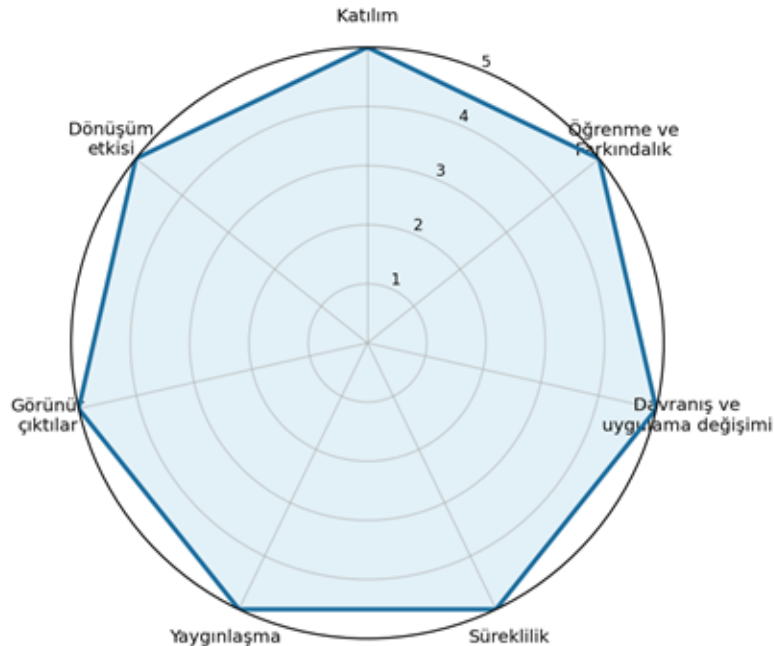
✉ iletisim@egitimdeetki.com

🌐 www.egitimdeetki.org

3. Etki Göstergeleri Puan Özeti

Etki Göstergesi	Puan	Etki Yorumu
Katılım	4/4	Öğrenciler karar veren, ölçüt belirleyen, soru soran, akranına geri bildirim sunan ve öğrenme sürecinde aktif özne olan katılımcılara dönüşüyor.
Öğrenme ve Farkındalık	4/4	Düşünme becerileri, üst biliş, öğrenme çukuru, hata yaparak öğrenme ve kalıcı öğrenme gibi kavramlar öğrencilerin anlayabileceği düzeye indirgenerek görünür kılınıyor.
Davranış ve Uygulama Değişimi	4/4	Sınıfın tek karar vericisi öğretmen olmaktan çıkıyor; öğrenciler gerekçelendirme, strateji seçme, öz ve akran değerlendirme sorumluluğu alıyor.
Süreklilik	4/4	Uygulamalar tek bir etkinliğe değil, farklı derslere ve yıllara yayılan düşünme kültürü inşasına dayanıyor.
Yaygınlaşma	4/4	Türkçe, matematik ve fen bilimleri başta olmak üzere farklı ders ve kademelerde uygulanabilecek güçlü bir disiplinlerüstü model sunuyor.
Görünür Çıktılar	4/4	Öğrenci ürünleri, formlar, akran geri bildirimleri, öz değerlendirmeler, çalışma kâğıtları ve süreç gözlemleri etkiyi somutlaştırıyor.
Dönüşüm Etkisi	4/4	Öğrencilerin sonraki yıllarda soru sormaya, metinleri eleştirmeye, kaynakça istemeye ve problemleri modellemeye devam etmesi kalıcı dönüşümü gösteriyor.

Dönüş Ulusoy Uygulaması
Etki Göstergeleri Örümcek Grafiği

4. Etki Göstergelerine Göre Analiz

Katılım

Uygulama, öğrencinin katılımını yalnızca derse cevap verme düzeyinde ele almıyor. Öğrenciler değerlendirme ölçütlerini birlikte belirliyor, akranlarına geri bildirim veriyor, soru kadranlarıyla nitelikli soru üretmeyi deniyor ve kendi öğrenmelerini öz değerlendirme yoluyla görünür kılıyor. Böylece katılım, öğretmenin yönlendirdiği bir davranıştan öğrencinin öğrenmeyi sahiplenmesine dönüşüyor.

Etki Yorumu: Çok yüksek katılım etkisi

Öğrenme ve Farkındalık

Düşünme becerileri soyut bir hedef olarak kalmıyor; öğrenme çukuru, üst biliş, dönüşümlü düşünme, hata yaparak öğrenme, bilimsel süreç ve kalıcı öğrenme gibi kavramlar öğrencilerin seviyesine indirilerek sınıf dilinin bir parçası haline getiriliyor. Bu, öğrencilerde hem düşünme farkındalığını hem de öğrenme sürecini izleme becerisini güçlendiriyor.

Etki Yorumu: Çok yüksek farkındalık etkisi

Davranış ve Uygulama Değişimi

Başlangıçta sınıfın karar vericisi öğretmenken, süreç içinde öğrenciler ölçüt koyan, seçenek sunan, geri bildirim veren ve gerekçe üreten bireylere dönüşüyor. Bu değişim yalnızca ders içeriğinde değil; sınıf kültüründe de görülüyor. Öğrenciler doğru-yanlış kaygısından uzak biçimde fikirlerini ifade etmeyi ve başkasının fikrine düşünsel karşılık vermeyi öğreniyor.

Etki Yorumu: Çok yüksek uygulama değişimi potansiyeli

Süreklilik

Uygulamanın güçlü taraflarından biri, tek bir ders etkinliğiyle sınırlı kalmaması; Türkçe, matematik ve fen bilimleri içinde farklı biçimlerde tekrar eden bir düşünme kültürü oluşturmaktır. Öğrencilerin bir sonraki yıl da kitap önerisi istemesi, P4C sorularını hatırlaması, soruları eleştirmesi ve problem modelleme stratejilerini kullanması süreklilik etkisini güçlendiriyor.

Etki Yorumu: Sürdürülebilirlik etkisi çok yüksek

Yaygınlaşma

Model, yalnızca 3. sınıf uygulaması olarak değil; farklı derslerde düşünme becerilerini görünür kılmak isteyen öğretmenler için güçlü bir referans niteliği taşımaktadır. Akran değerlendirme, öz değerlendirme, strateji geliştirme, P4C, görsel-yazılı yorumlama ve bilimsel süreç çalışmaları farklı sınıf düzeylerine uyarlanabilir.

Etki Yorumu: Yaygınlaşma potansiyeli çok yüksek

Görünür Çıktılar

Uygulama, etkiyi kanıtlayabilecek çok sayıda veri kaynağına sahiptir. Çalışma kâğıtları, öğrenci ürünleri, öğretmen gözlem notları, süreç fotoğrafları, akran geri bildirimleri ve öz değerlendirme formları öğrencinin düşünme yolunu görünür kılıyor. Bu durum, Etki Lab açısından oldukça güçlü bir kanıt alanı oluşturuyor.

Etki Yorumu: Çok güçlü görünür çıktı alanı

Dönüşüm Etkisi

Bu uygulamanın dönüşüm etkisi, öğrencilerin yalnızca ders içinde daha aktif olmasıyla sınırlı değildir. Öğrencilerin sonraki yıl da metinleri eleştirmesi, kaynakça sorgulaması, felsefi sorularla düşünmeye devam etmesi ve zor problemleri modelleyerek çözmesi, sınıfta kurulan düşünme kültürünün kalıcı davranışlara dönüştüğünü gösterir.

Etki Yorumu: Çok yüksek dönüşüm etkisi

NEDEN OLMASIN

Eğitimde Etki Platformu

✉ iletisim@egitimdeetki.com

🌐 www.egitimdeetki.org

5. Güçlü Yönler

- Programlarda yer alan düşünme becerilerini sınıf içi uygulamalarda görünür ve izlenebilir hale getirmesi
- Öğrenciyi pasif yanıt veren konumdan çıkarıp ölçüt belirleyen, soru soran, gerekçe üreten ve geri bildirim veren özneye dönüştürmesi
- P4C, akran değerlendirme, öz değerlendirme, strateji geliştirme ve bilimsel süreç becerilerini disiplinlerüstü bir bütünlük içinde kullanması
- Öğretmenin sınıfın tek kaptanı olma rolünü dönüştürerek öğrencilerin öğrenme sorumluluğunu üstlenmesini desteklemesi
- Öğrenci ürünleri, gözlem notları ve değerlendirme formlarıyla etkiyi kanıta dayalı biçimde görünür kılması
- Öğrencilerde kalıcı düşünme alışkanlıkları oluşturduğunu sonraki yıl davranışlarıyla göstermesi

6. Geliştirme Önerileri

Düşünme becerileri haritası oluşturulabilir. Türkçe, matematik ve fen bilimleri uygulamalarında hangi düşünme becerisinin hangi etkinlikte hedeflendiği tek sayfalık bir haritada gösterilebilir.

Öğrenci gelişim portfolyosu yapılandırılabilir. Akran geri bildirimleri, öz değerlendirmeler, strateji açıklamaları ve problem çözme modelleri bir araya getirilerek öğrencinin düşünme gelişimi zaman içinde izlenebilir.

Kısa öğretmen kılavuzları hazırlanabilir. P4C soru kadranı, akran geri bildirimi, ölçüt oluşturma ve strateji geliştirme süreçleri için öğretmenlerin kolay kullanabileceği uygulama kartları üretilebilir. Yaygınlaştırma için örnek ders paketleri geliştirilebilir. Uygulamada kullanılan disiplinlerüstü yaklaşım; Türkçe, matematik ve fen bilimleri için örnek ders planları, öğrenci formları ve değerlendirme araçlarıyla paylaşılabilir.

Etki izleme soruları standartlaştırılabilir. Öğrencilerin “Nasıl düşündüm?”, “Neden bu stratejiyi seçtim?”, “Arkadaşıma nasıl geri bildirim verdim?” sorularına düzenli yanıt vermesi sağlanabilir.

7. Etki Lab Sonucu

Dönüş Ulusoy’un uygulama örneği, ilkokulda düşünme becerilerinin yalnızca program metinlerinde kalan bir hedef olmadığını; bilinçli, planlı ve yapılandırılmış ders tasarımlarıyla sınıf içinde görünür hale getirilebileceğini güçlü biçimde göstermektedir.

Bu yaklaşımda eğitimde etki, öğrencinin yalnızca doğru yanıt vermesinde değil; soru sormasında, düşünme yolunu açıklamasında, akranına nitelikli geri bildirim sunmasında, kendi öğrenmesini değerlendirmesinde ve öğrendiğini farklı bağlamlara transfer edebilmesinde başlar.

Uygulama, Eğitimde Etki Platformu’nun temel yaklaşımıyla güçlü biçimde örtüşmektedir. Çünkü etki, yalnızca yapılan etkinliğin çeşitliliğinde değil; öğrencinin sınıf içindeki rolünün değişmesinde, öğrenme sorumluluğunu üstlenmesinde ve düşünme kültürünün sonraki yıllara taşınmasında ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenle “İlkokulda Düşünme Becerilerini Destekleyen Ders Tasarımları” çalışması, Eğitimde Etki Platformu için hem sınıf içi uygulama gücü hem de yaygınlaştırılabilir model değeri yüksek bir Etki Lab örneği olarak konumlandırılabilir.

NEDEN OLMASIN?

Öğrenciler yalnızca doğru yanıt vermeyi değil; soru sormayı, gerekçe üretmeyi, akranına düşünsel geri bildirim vermeyi ve öğrenme sürecinin öznesi olmayı öğrenebilseler...